higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NASIONALE SERTIFIKAAT

INTERIEURSTYLE EN -STUDIES N4

10 November 2022

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 10 bladsye.

Kopiereg voorbehou

AFDELING A

VRAAG 1

1.1

1.1.1	D
1.1.2	F
1.1.3	I
1.1.4	A
1.1.5	B
1.1.6	C
1.1.7	H
1.1.8	E
1.1.9	G
1.1.10	J

(10 × 2) (20)

1.2 1.2.1
- Ictinus was ’n argitek wat aktief was in die middel 5de eeu VC.
- Hy was een van die mees geëerde argitekte van Athene
- bekend vir sy werk aan die Parthenon, die Akropolis, die Tempel van die Misteries by Eleusis en die Tempel van Apollo Epicurius by Bassae.
- Hy en Carpio het saam ’n boek oor die projek geskryf wat verlore geraak het. (Enige 3 × 1)

1.2.2
- Bramante was ’n Italiaanse argitek.
- Hy het die Renaissance argitektuur aan Milaan en die Hoë Renaissance-styl aan Rome bekendgestel
- waar sy plan vir St. Peter se Basiliek die basis van die ontwerp gevorm het wat deur Michelangelo uitgevoer is.

1.2.3
- Vitruvius was ’n Romeinse outeur, argitek, siviele ingenieur en militêre ingenieur
- gedurende die 1ste eeu VC
- bekend vir sy werk van vele volumes getiteld De Argitekura.

1.2.4
- Phidias was ’n Griekse beeldhouer, skilder en argitek.
- Sy standbeeld van Zeus by Olympia was een van die Sewe Wonders van die Antieke Wêreld.
- Hy was die kunsdirekteur van die konstruksie van die Parthenon en het sy belangrikste godsdienstige beelde geskep en het waarskynlik al die beeldhouversierings ontwerp en daaroor toesig gehou.

1.2.5
- Donatello het klassieke beeldhouwerk gestudeer en dit gebruik om ’n volledige Renaissance-styl in beeldhouwerk te ontwikkel. Sy tydperke in Rome, Padua en ander dele van Italië het ’n lang en produktiewe loopbaan ingewy.
- Hy het met klip, brons, hout, klei, stucco en waks gewerk en het verskeie assistente gehad, meestal vier op ’n slag.
- Alhoewel sy bekendste werke meestal ronde standbeelde was, het ’n nuwe, baie vlak tipe laagreliëf vir klein werke ontwikkel en ’n groot deel van sy uitset was groter argitektoniese reliëfwerke.

(5 × 3) (15)

1.3 1.3.1
- ’n Kariatide is ’n beeldhouwerk van ’n vroulike figuur
- wat as argitektoniese ondersteuning dien en die plek van ’n pilaar inneem,
- wat ’n entablement op haar kop ondersteun.

1.3.2
- ’n Amfiteater is ovaal of rond, met sitplekke op verskillende vlakke wat die sentrale verhoogarea omring, soortgelyk aan ’n moderne opelug stadion.
- In kontras is beide antieke Griekse en antieke Romeinse teaters in ’n halfsirkel gebou, met sitplekke op verskillende vlakke aan een kant van die verhoogarea.
- In moderne gebruik kan amfiteaters uit teater-styl verhoë met toeskouersitplekke net aan een kant, ronde teaters en stadions bestaan. Natuurlike formasies van soortgelyke vorms staan soms bekend as natuurlike amfiteaters.

1.3.3
- ’n Akwaduk was ’n brug
- wat water oor ’n hindernis soos ’n skeur of vallei vervoer het.
- Sy komponente het uit ’n reeks boë, pype, tonnels, kanale en brûe bestaan.

1.3.4
- ’n Peristyl is ’n aaneenlopende stoep
- gevorm deur ’n ry pilare wat die buitegrens van ’n gebou of binnehof omring.
- ’n Binnehof peristyl en sy tuin het as ’n kluister bekend gestaan.

1.3.5
- Vlegversiering is ’n knoop of rant
- wat ’n lopende patroon
- met oorvleuelende of ineengedraaide ronde vorms vorm.

(5 × 3) (15)
[50]

TOTAAL AFDELING A: 50

AFDELING B

VRAAG 2

2.1 2.1.1
- ’n Plat boog is ’n balk of latei
- gemaak van ’n lang stuk hout, klip of staal,
- waarvan elke punt op ’n muur of ander stut moet rus.
- Dit loop oor ’n opening
- sonder enige buiging.

2.1.2
- ’n Kap is ’n driehoek
- wat uit drie balke gemaak is.
- Twee balke word teen ’n hoek geplaas en ontmoet in die middel.
- Hulle word op hulle laer punte met ’n lang, dun balk verbind
- bekend as ’n bindbalk waarop geen gewig rus nie.

2.1.3
- Dit staan ook bekend as ’n Romeinse boog.
- Die halfboog vorm ’n halfsirkel
- en is ’n belangrike kenmerk van alle Romeinse argitektuur.
- Aangesien dit ’n sterk struktuur is, kom hierdie boog dikwels in brûe en akwadukte voor.
- Dit lyk of dit ’n eenvoudige boog is om te bou, aangesien elke boogsteen identies aan die ander is.

2.1.4
- ’n Segmentboog is ’n tipe boog met ’n sirkelboog van minder as 180 grade.✓
- Dit word soms ook ’n skemaboog genoem.
- Die segmentboog is een van die sterkste boë
- omdat dit drukking kan weerstaan.
- Dit kan effens vlak of afgeplat lyk omdat dit nie ’n hele halfsirkel is nie.

(4 × 5) (20)

2.2 2.2.1
- Die cyma reversa of ojief
- is ’n lys wat uitsteek
- wat eintlik ’n omgekeerde cyma recta is
- met die ovolo
- bokant die aanloop
- wat vir ’n kroon of ’n basis gebruik word.

2.2.2
- Die torus is ’n konkawe oppervlak,
- die buitenste kromming
- van ’n halfsirkel.
- Die kraal is ’n klein toruslys
- wat gesny is om ’n string krale
- van wisselende groottes na te boots.

2.2.3
- Die Griekse pilaarkoppe het twee rye
- akantblare
- en krulle.
- Die Romeine het nog ’n ry akantblare bygevoeg
- maar die krommes is meganies
- eerder as vryhand soos in die Griekse pilaarkoppe.

(3 × 6) (18)

2.3 2.3.1
- Oinochoe is ’n wynbeker
- en ’n sleutelvorm van antieke Griekse potterbakkerswerk.
- Daar is baie verskillende vorms van oinochoe.
- Die vroegste is die olpe
- met geen opvallende skouer nie en het gewoonlik ’n handvatsel wat bokant die lip uitstyg. (Enige 4 × 1)

2.3.2
- Klismos is ’n antieke Griekse stoel
- met ’n gekromde rug
- en tapse
- pote wat uitwaarts gekrom is.

2.3.3
- Letto is ’n massiewe Italiaanse Renaissance bed
- met ’n kop- en voetstuk met panele
- op ’n versierde kis
- wat sonder pote direk op die vloer staan.

(3 × 4) (12)
[50]

VRAAG 3

3.1 3.1.1
- Vroeë vuurherde is van klip gemaak.
- Later is bakstene meer algemeen gebruik.
- In die Vroeë Middeleeue het vuurherde vinnig verander ten spyte daarvan dat oop vuurherde hoofsaaklik in die vroeë dae gebruik is.
- Die grootste verandering was sy ligging in die huishouding, hy is van die middel van die huis
- na die buitemure verskuif
- om te verhoed dat die kamer vol rook word.
- ’n Tipiese voorbeeld van so ’n vroeë Middeleeuse vuurherd kan in die Wealden Hall House, tipies in die suidooste van Engeland gesien word. (Enige 5 × 1)

3.1.2
- Die minstreelgalery is ’n vorm van balkon
- dikwels in die groot saal van ’n kasteel
- of herehuis
- en musikante (oorspronklik minnesangers) tree daar op,
- soms onopvallend verborge van die gaste onder.

3.1.3
- Etenstafels was planke op tydelike bokke.
- Vollengte linnetafeldoeke met hulle bedek.
- Gaste het aan een kant van die tafel gesit terwyl bediendes aan die ander kant bedien het.
- Etes is op een groot skottel voorgesit en almal het daaruit geëet, deur hulle hande te gebruik.
- Dit was gebruiklik om hande vóór en ná ete te was om higiëne te verseker.

3.1.4
- ’n Kredens, ook bekend as ’n skinktafel
- of buffettafel is gebruik om borde te bêre
- en vir bediening by bankette.
- Die borde is op die rakke
- bokant die opdieningsoppervlak vertoon.

(4 × 5) (20)

3.2 3.2.1

- Inigo Jones was die eerste belangrike Engelse argitek
- in die Vroeë Moderne tydperk
- en die eerste om Vitruviaanse reëls van verhouding en simmetrie in sy geboue te gebruik.
- As die mees vooraanstaande argitek in Engeland was Jones die eerste persoon om die klassieke argitektuur van Rome
- en die Italiaanse Renaissance aan Brittanje bekend te stel.
- Hy het sy stempel op Londense argitektuur afgedruk deur sy ontwerpe van enkel geboue
- soos die Queen's House wat die eerste gebou in Engeland was wat in ’n suiwer klassieke styl ontwerp is
- en die Banqueting House, Whitehall,
- asook die uitleg vir Covent Garden-plein wat ’n model vir toekomstige ontwikkelings aan die Weseinde geword het.
- Hy het groot bydraes tot verhoogontwerp gemaak
- Deur sy werk as teaterontwerper van vele maskers
- die meeste deur koninklike opdrag en baie in samewerking met Ben Jonson. (Enige 10 × 1) (10)

3.2.2

- Sir Christopher Wren was ’n Engelse anatoom, sterrekundige, meetkundige en wiskundige-fisikus, asook een van die hoogs aangeskrewe Engelse argitekte in die geskiedenis.
- Hy het die opdrag gekry om 52 kerke in die Stad Londen ná die Groot Vuur in 1666 te herbou,
- insluitend wat as sy meesterstuk beskou word, St. Paul se Katedraal op Ludgate-heuwel, wat in 1710 voltooi is.
- Die belangrikste kreatiewe uitsette word deesdae meer algemeen toegeskryf aan ander persone in sy kantoor, veral Nicholas Hawksmoor.
- Ander merkwaardige geboue deur Wren sluit in die Royal Naval College,
- Greenwich
- en die suidelike front van Hampton Court Palace.
- Die Wren-gebou, die hoofgebou by die College of William and Mary, Virginia, word aan Wren toegeskryf.
- Hy is onderrig in Latyn en Aristoteliaanse fisika aan die Universiteit van Oxford,
- en was ’n stigter van die Royal Society en was president vanaf 1680 tot 1682.
- Sy wetenskaplike werk is hoog aangeskryf deur Isaac Newton en Blaise Pascal. (Enige 10 × 1) (10)

Kopiereg voorbehou

3.2.3
- Palladio was ’n Italiaanse argitek wat in die Venesiese Republiek aktief was.
- Hy is deur Romeinse en Griekse argitektuur
- hoofsaaklik deur Vitruvius beïnvloed
- en is algemeen beskou as een van die mees invloedryke individue in die geskiedenis van argitektuur.
- Al sy geboue is geleë in wat die Venesiese Republiek was
- maar sy leringe, wat opgesom is in die argitektoniese verhandeling, The Four Books of Argitecture, het wye erkenning vir hom beteken.
- Die stad Vicenza, met sy 23 geboue wat deur Palladio ontwerp is, en 24 Palladiaanse Villas van die Veneto is deur UNESCO as ’n Wêrelderfenisterrein, by name Staf Vicenza en die Palladiaanse Villas van die Veneto verklaar.
- Palladio is bekend as een van die invloedrykste argitekte in die Westerse argitektuur.
- Sy argitektoniese werke word al vir eeue beskou as die essensie van Hoë Renaissance se kalmte en harmonie.
- Hy het baie paleise, villas en kerke ontwerp, maar Palladio se reputasie, aanvanklik en na sy dood is gevestig op sy vaardigheid as ’n ontwerper van villas. (10)

[50]

VRAAG 4

4.1 4.1.1
- St. Peter se Basiliek is ’n kerk wat in die Renaissance-styl gebou is,
- geleë in die Vatikaan-stad wes van die Tiberrivier en naby die Janiculum-heuwel en Hadrian se Mausoleum.
- Sy sentrale koepel oorheers Rome se kimlyn.
- Die basiliek word via St. Peter se Plein, ’n voorplein in twee dele benader, beide omring deur lang kolonnades.
- Die eerste ruimte is ovaal
- en die tweede ruimte is soos ’n trapesium gevorm.
- Die fasade van die basiliek, met ’n groot aantal pilare,
- strek oor die punt van die plein
- en ’n mens benader die basiliek met trappe
- waarop twee 5,55 meter hoë (18,2 vt.) standbeelde staan. Hierdie standbeelde is van die 1ste-eeu apostels na Rome, Sint Peter en Sint Paul.
- Die basiliek is kruisvormig met ’n langwerpige skip in die Latynse kruisvorm. Die vroeë ontwerpe was egter vir ’n sentraal beplande struktuur en bewyse hiervan kan steeds in die argitektuur gesien word.
- Die sentrale ruimte word ekstern en intern oorheers deur een van die grootste koepels in die wêreld.
- Die ingang is deur ’n kerkportaal of ingangsaal, wat oor die gebou heen strek.
- Een van die versierde geelkoperdeure wat na die kerkportaal lei, is die Heilige Deur, wat net tydens jubileums oopgemaak word.

- Die skip wat na die sentrale koepel lei, is in drie nisse met piere wat ’n tonnelgewelf ondersteun, die hoogste van enige kerk.
- Die skip word geraam deur breë gange met verskeie kapelle wat daaruit lei.
- Daar is ook kapelle wat die koepel omring.
- Twee kronkel marmertrappe lei na die ondergrondse kapel op die vlak van die Konstantynse kerk en onmiddellik bokant die beweerde graf van Sint Peter.
- Die hele interieur van St. Peter se Katedraal is ryklik versier met marmer, reliëf, argitektoniese beeldhouwerk en vergulding.
- Die basiliek bevat verskeie tombes van pouse en ander belangrike mense waarvan baie as uitstekende kunswerke beskou word.
- Daar is ook verskeie standbeelde in nisse en kapelle, insluitend Michelangelo se Pietà.
- Die sentrale kenmerk is ’n baldakyn
- of troonhemel oor die Pouslike Altaar wat deur Gian Lorenzo Bernini ontwerp is.✓
- Die *apse culminates* is ’n beeldhou ensemble, ook deur Bernini en bevat die simboliese stoel van Sint Peter. (Enige 20 × 1) (20)

4.1.2

- Hagia Sophia is een van die belangrikste bestaande voorbeelde van Bisantynse argitektuur.
- Sy interieur word versier met mosaïek en marmerpilare en bekleedsels van groot artistieke waarde.
- Die reuse-interieur het ’n komplekse struktuur.
- Die skip word bedek deur ’n sentrale koepel wat op sy hoogste 55,6 m (182 vt. 5 dm) van vloervlak is
- en op ’n arkade van 40 geboë vensters rus.
- Herstelwerk aan die struktuur het veroorsaak dat die koepel effens ellipties is, met die deursnee wat tussen 31,24 and 30,86 m (102 vt. 6 dm en 101 vt. 3 dm) wissel.
- Aan die Westerse ingang en oostelike liturgiese kant is daar geboë openings wat deur half-koepels van identiese deursnee tot die sentrale koepel verleng word,
- gedra op kleiner half-koepel spreekverhoë; ’n hiërargie van koepelkop-elemente wat opgebou is om ’n groot langwerpige interieur gekroon deur die sentrale koepel, met ’n spanwydte van 76,2 m (250 vt.) te skep.
- Interieure oppervlakke is beklee met polichroom marmer, groen en wit pers porfier en goue mosaïek.
- Die buitekant, beklee in stucco, is geel en rooi gekleur tydens herstelwerk in die 19de eeu in opdrag van die Fossati-argitekte.
- Die Imperial Gate was die hoofingang tussen die buite- en binneportaal.
- Dit is eksklusief vir die keiser gereserveer.
- Die Bisantynse mosaïek bokant die ingang beeld Christus en ’n onbekende keiser uit.

- ’n Lang skuinsste vanaf die noordelike deel van die buitenste kerkportaal lei na die boonste galery.
- Die boonste galery is in die vorm van ’n perdeskoen uitgelê en omsluit die skip tot by die apsis.
- Verskeie mosaïekwerke is in die boonste galery bewaar, ’n area wat tradisioneel vir die keiserin en haar hof gereserveer is.
- Die mosaïekwerke wat die beste behoue gebly het, is in die suidelike deel van die galery geleë.
- Die boonste galery huisves rune-graffiti, waarskynlik van die Varangiaanse Wag.
- Die koepel van Hagia Sophia het spesiale belangstelling vir vele kunshistorici, argitekte en ingenieurs ontlok vanweë die innoverende manier wat die oorspronklike argitekte dit gevisualiseer het.
- Die koepel word op vier bolvormige pendentiewe gedra, een van die eerste grootskaalse gebruik daarvan. Die pendentiewe is die hoeke van die vierkantige basis van die koepel en hulle krul opwaarts in die koepel in om dit te ondersteun, wat die laterale kragte van die koepel beperk en sy gewig in staat stel om afwaarts te vloei.
- Dit was die grootste pendentiefkoepel in die wêreld tot die voltooiing van St. Peter se Basiliek en het ’n veel laer hoogte as enige ander koepel van so ’n groot deursnee.
- Die groot koepel van die Hagia Sophia is een honderd en sewe voet in deursnee en is net twee voet dik.
- Die oorheersende boumateriaal vir die Hagia Sophia bestaan uit bakstene en dagha.
- Baksteen-aggregaat is gebruik om die dakke makliker te kan bou.
- Hagia Sophia is beroemd vir die lig wat oral in die interieur van die skip weerspieël, wat die koepel die voorkoms gee dat dit sweef.
- Hierdie effek is verkry deur veertig vensters rondom die basis van die oorspronklike struktuur in te bou.
- Die invoeging van die vensters in die koepelstruktuur verlaag ook sy gewig. (Enige 20 × 1) (20)

4.2
- Hulle toon sterk religieuse invloede,
- in teenstelling met die Germaanse skilderye.
- Ná 1550 het die Vlaamse en Nederlandse skilders meer in die natuur
- en skoonheid belanggestel en geskilder,
- wat tot ’n styl gelei het wat Renaissance-elemente inkorporeer,
- maar dit was steeds ver verwyder van die elegante ligtheid van Italiaanse Renaissance-kuns
- en lei direk na die temas van die groot Vlaamse en Nederlandse Barok skilders, soos landskappe,
- stillewes
- en genre skilderye (tonele uit die alledaagse lewe).
- Soos met skilderwerk het die Renaissance-argitektuur ’n tydjie geneem om die Hoë lande te bereik en het nie die Gotiese elemente heeltemal verdring nie.

Kopiereg voorbehou

- Die beeldhouwerk van 15de-eeuse Vlaamse kunstenaars, terwyl hulle steeds Christelike voorwerpe uitgebeeld het, het egter
- tegnieke en naturalistiese style ontwikkel
- wat gunstig met die werk van vroeë-Renaissance Italiaanse tydgenote soos Donatello vergelyk kan word.
- In die vroeë-17de-eeuse Hollandse Republiek, het Hendrick de Keyser
- ’n belangrike rol gespeel om die Amsterdam Renaissance-styl te ontwikkel,
- wat nie die klassieke styl slaafs nagevolg het nie, maar vele dekoratiewe elemente geïnkorporeer het, wat gelei het tot wat as Maniërisme gekategoriseer kan word. (Enige 10 × 1) (10)

[50]

TOTAAL AFDELING B: 150
GROOTTOTAAL: 200

Kopiereg voorbehou